

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ АВТОВОКЗАЛЬКИХ КОМПЛЕКСІВ НА ПРИКЛАДІ ПРОЕКТУ ЦЕНТРАЛЬНОГО АВТОВОКЗАЛУ У МІСТІ ВІННИЦЯ

Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Досліджено і проаналізовано закордонний та вітчизняний досвід проектування автовокзальних комплексів у містах-супутниках, виявлені особливості їх формування. Удосконалено класифікацію існуючих автовокзальних комплексів. Розвинуто класифікацію автовокзальних комплексів, за використанням простору, яка впливає на принципи формування. Комплексний аналіз факторів, особливостей та вимог дозволив визначити і обґрунтувати основні принципи формування та фактори які характеризують закономірність формування принципів архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів. На основі проведеного дослідження визначені, обґрунтовані та відокремлені від внутрішніх і зовнішніх факторів, загальні фактори.

Ключові слова: автовокзальні комплекси, пасажирська автостанція, класифікація автовокзальних комплексів, автовокзали України, сучасні аспекти проектування автовокзалів, тенденції автовокзалів, автобусна станція, фактори формування автовокзальних комплексів, особливості формування автовокзальних комплексів, принципи формування архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів.

Abstract

The foreign and domestic experience of designing bus and coach complexes in satellite cities was investigated and analyzed, features of their formation were revealed. The classification of existing bus terminals has been improved. The classification of bus and coach complexes is developed, using space that affects the principles of formation. Complex analysis of factors, features and requirements allowed to determine and justify the basic principles of formation and factors that characterize the pattern of formation of principles of architectural and planning decisions of bus and coach complexes. On the basis of the conducted research, the general factors are determined, substantiated and separated from internal and external factors.

Keywords: Bus station complexes, passenger bus station, classification of bus terminal complexes, bus terminals of Ukraine, modern aspects of bus station designing, bus station tendencies, bus station, factors of formation of bus terminal complexes, peculiarities of formation of bus terminal complexes, principles of architectural and planning decisions of bus and coach complexes.

Вступ

Актуальність теми. Постійне збільшення міст (урбанізація), а також розвиток взаємозв'язків між містом та іншими населеними пунктами тягне за собою зростання мобільності населення. Перевезення пасажирів чи вантажу на великі відстані призводить до постійної зміни одного виду транспорту на інший. Це викликає певні незручності, такі як витрачені час та кошти на проїзд від одного виду транспорту до іншого (напр., від залізничного вокзалу до аеропорту), впливає на самопочуття людей (викликає стомленість). На сьогоднішній день вокзали являються не просто об'єктами транспортної інфраструктури, більшість із них стали надбанням та гордістю міст. Сучасні вокзали являють собою багатофункціональні комплекси з унікальною архітектурою.

Метою дослідження є визначити і обґрунтувати формування архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів у містах.

Об'єктом дослідження є автовокзальні комплекси.

Предметом дослідження є формування міських автовокзальних комплексів.

Результати дослідження

Задачі дослідження:

1. Проаналізувати вітчизняний та закордонний досвід формування автовокзальних комплексів у містах;

2. Визначити фактори, що впливають на принципи формування архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів;

3. Вдосконалити основні принципи формування архітектурно-планувальних рішень та прийоми організації автовокзальних комплексів.

Наукова новизна:

- проаналізований вітчизняний та закордонний досвід формування автовокзальних комплексів у містах;

- розвинуто класифікацію автовокзальних комплексів, за використанням простору, яка впливає на принципи формування архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів;

- визначені, обґрунтовані та відокремлені від внутрішніх і зовнішніх факторів, загальні фактори, які характеризують закономірність формування принципів архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів;

Практична цінність - це запропоновані наукові підходи прогнозування пасажиронаселеності вокзальних комплексів і модель взаємодії пасажирських потоків рекомендовані Міністерством транспорту України. При створенні суміщених вокзальних комплексів, вокзальна функція стає частиною великого комплексу, в якому вона є основною, але не єдиною в своєму роді.

Проаналізовано закордонний та вітчизняний досвід проектування міських автовокзальних комплексів. Виявлено особливості їх формування та розвинуто класифікацію автовокзальних комплексів. Автовокзали - це комплекс споруд, що складаються з пасажирської будівлі, внутрішньої території з перонами посадки-висадки пасажирів, майданчиками відстою, прибирання та огляди автобуса, привокзальної площі з під'їздами і стоянками міського транспорту, господарської зони.

Пропонується наступна класифікація автовокзалів та автостанцій.

- За розміром і місткістю транспортні пасажирські будівлі: автовокзали:
- За розташуванням в структурі міста:
- За типом пасажиропотоку:
- За архітектурно-просторовою структурою:
- У складі пересадочних вузлів:
- Різновиди вокзалів за ярусністю:
- За конфігурацією кромки вони поділяються на три основні групи:

На основі вивчення теоретичної бази та аналізу досвіду проектування і будівництва вокзальних комплексів розроблено ще один вид класифікації а саме:

- За використанням простору:
 - з використання підземного простору
 - з використання простору даху будівлі;
 - комбінований (де задіяні підземний та простір даху одночасно).

Висновки

Визначено, обґрунтовано та відокремлено від внутрішніх і зовнішніх факторів, загальні фактори, які характеризують закономірність формування принципів архітектурно-планувальних рішень автовокзальних комплексів. Вони поділялись на дві основні групи – зовнішні та внутрішні фактори. До групи зовнішніх факторів відносяться: містобудівні, природно-кліматичні, економічні, екологічні, соціальні фактори. До групи внутрішніх факторів входять містобудівні, санітарно-гігієнічні, естетичні та архітектурні фактори. Останні також поділяються на ергономічні, конструктивні,

фактори безпеки та функціональної відповідності. На їх основі було встановлено загальні фактори, оскільки вони поєднують в собі зовнішні та внутрішні фактори. Додано структурний фактор впливу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ковальський В. П. Особливості проектування громадських будівель [Електронний ресурс] / В. П. Ковальський, А. І. Куртак // Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 22-24 березня 2017 р. - Електрон. текст. дані. - 2017. - Режим доступу : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2017/paper/view/2406>.

2. Архітектура будівель і споруд (спекурс, курсове проектування, основи світлофізики) [Текст] : навчальний посібник / В. В. Смоляк, В. П. Очеретний, В. П. Ковальський, Н. В. Козинюк. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 84 с.

3. Ковальський В. П. Сучасні тенденції у зведенні монолітних і цегляних житлових будинків [Текст] / В. П. Ковальський, А. В. Бондар, Г. І. Лисій // Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві. - 2015. - № 1. - С.106-110.

4. Ковальський В. П. Малі архітектурні форми, їх переваги та недоліки(на прикладі міста Вінниця) [Текст] / В. П. Ковальський, К. Пиндик // Вісник науково-методичних досліджень. - Вінниця : ВГПК, 2015. – № 4. - С. 113–118.

5. Рижик В.М. Класифікація сучасних автовокзалів. Містобудування та територіальне планування №50, Київ - КНУБА, 2013.

6. Серебров Б.Ф. Формирование архитектуры автовокзальных комплексов в России. Диссерт. канд. архитектуры. Новосибирск НГАХА, 2003. с.250.

7. Копитько О. Ю. Містобудівні фактори, що впливають на формування транспортно-пересадочних вузлів у структурі міста / О. Ю. Копитько, Д. М. Ільченко // Архітектура та екологія: V Міжнародна науково-практична конференція, Ч. I/ 29-30 жовтня 2013.: Збірник тез / Міністерство освіти і науки України. – К.: НАУ, 2014. – С. 175-177.

8. Максименко Н.В. Рациональные типы автобусных вокзалов: Автореферат диссерт.канд. архитектуры. М., 1966.

9. Копитько О. Ю. Використання прийомів екологічної архітектури у транспортно-пересадочних вузлах / О. Ю. Копитько, Д. М. Ільченко // Політ. Сучасні проблеми науки. Тези доповідей XIV міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів м. Київ, 2-3 квітня 2014 р., Національний авіаційний університет / редкол.: М.С.Кулик [та ін.]. - К.: НАУ, 2014. - с.49

Берегеля Анна Олександрівна - студент групи БМ-16мі, факультет будівництва теплоенергетики та газопостачання, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail beregelya94@gmail.com

Науковий керівник: **Ковальський Віктор Павлович**— кандидат технічних наук, доцент кафедри "Містобудування та архітектури" Вінницького національного технічного університету. Член-кореспондент Академії будівництва України.

Beregelya A. Aleksandrovna - student of the BM-16mi group, faculty of heat and power engineering and gas supply, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsya, e-mail beregelya94@gmail.com

Scientific supervisor: **Kovalsky V. Pavlovich** - candidate of technical sciences, associate professor of the Department of Urban Development and Architecture of Vinnytsia National Technical University. Corresponding Member of the Academy of Construction of Ukraine.